

Posudek na diplomovou práci Kateřiny Kuthanové Výtvarné umělkyně ve druhé polovině 19. století

Autorka si vybrala pro diplomovou práci téma atraktivní a dosud málo, či prakticky vůbec nezpracované. Problematika žen-umělkyně, odlišnost jejich tvorby od mužských tvůrců a současně jejich ne/možnosti studia a jejich začlenění do uměleckého provozu, ovládaného muži, to jsou otázky, které jsou zcela legitimní pro výzkum umění právě v 19. století.

Diplomantka se rozhodla přistoupit k tématu z hlediska širšího nejen uměleckého, ale i kulturního a společenského kontextu. Sleduje otázku žen výtvarnic jak z pozice institucí (studijní možnosti, výstavy, výtvarná kritika apod.), tak z hlediska tematiky prací žen výtvarnic, ale také ze stanoviska výtvarných druhů, tj. v jakém médiu se jejich práce uplatnila.

Její práce ukazuje, že je zatím velmi málo studií a odborných statí, které by se této problematice věnovaly, a je tak do značné míry průkopnická.

Autorka se dovedla dobře zorientovat ve spektru žen-výtvarnic ve druhé polovině 19. století a ukazuje čtenáři, že řada omezení ženských umělkyně (např. na květinomalbu) byla dána i omezením školení.

Myslím, že není příliš jasně strukturovaná část, následující po kapitole Tematika ženské tvorby. Tematiku chápu cosi jako žánr, kam jistě patří květinomalba nebo portrét, ale není otázkou výtvarného média (žena-sochařka, žena-grafička apod.). Jinými slovy zdá se mi, že je v této části mísená tematika (náměty) s uměleckými druhy.

I přes toto jemné zmatení autorka na jednotlivých příkladech doložila přesvědčivě, jak existovaly dobové stereotypy, které spojovaly ženu umělkyni s rukodělnými pracemi či uměleckým řemeslem.

Z celku práce lze vyčíst, že nejvýraznějšími umělkyněmi uvedené doby byly Zdenka Braunerová a Helena Emingerová. Jistě významnou byla také Marie Kirschnerová, i když ukázky malby v obrazové části k nejlepším nepatří a snad by se našly lepší.

Kateřina Kuthanová napsala velmi dobrou práci. Ukázala, jak ženy výtvarnice měly obtížný vstup do uměleckého provozu doby a jak jejich tvorba byla v zajetí stereotypů a klišé. Ke jménům uvedených v práci bych rád upozornil na Antonii Brandejsovou (1849-1910) (Antoinette Brandeis), která působila v zahraničí, zejména v Itálii. Připomínka je současně dotazem na tuto malířku.

Z výše uvedeného vyplývá doufám přesvědčivě, že doporučuji práci k obhajobě.

V Praze dne 20.5. 2007

Prof. Vojtěch Lahoda